

Между 2005 и 2012 г. Международният център за изследване на малцинствата и културните взаимодействия (IMIR) се включва като партньор в няколко академични консорциуми, финансирани от Европейската комисия. Методиката на тези проекти, независимо от различния дискурс на научното търсене, изисква от научните екипи на IMIR интензивна работа на терен на територията на България, често с фокус върху респондентите от етническите и религиозните малцинства. В хода на систематизирането и анализа на емпиричния материал от десетки интервюта и фокус групи в различни региони на страната, независимо от конкретната тема на европейското проучване, стана очевидно, че респондентите изпитват безпокойство от различни проблеми, свързани с образованието.

Беше изненадващо да установим, колко е ниско нивото на усвояване на българския език не само при децата, но и при родителите, които наскоро са завършили основно или средно образование. Другото неприятно откритие беше ограниченото знание на част от респондентите на родния турски език: в диалектни форми и с много ограничен речников запас. Това не беше нещо ново за изследователите, които познават спецификите на терена и от предходните десетилетия. Изненадата идваше поради факта, че през последните 20 години правото за изучаване на майчин език е гарантирано както от Конституцията, така и от образователните закони на страната и се приема като норма от макрообществото.

Правото за изучаване на майчин език е едно от важните постижения на демократичните и либерално мислещи граждани в края на 80-те и началото на 90-те години. Затова изследователите трябваше да намерят отговор на въпроса защо интересът към изучаването на турски език отслабва видимо през последните десет години и това фундаментално право не се упражнява активно от малцинствата, след като обществото през 2012 г. вече е възприело европейските стандарти и е напълно спокойно по отношение на изучаването на майчиния език.

Освен това екипът се постара да идентифицира причините, поради които усвояването на официалния български език сред турските деца е далеч от националните образователни и културни стандарти.

И на трето място, за изследователите беше важно да проверят до каква степен се е запазила или изгубила (и защо) тенденцията на паралелно разказване на историята в семействата на турците и мюсюлманите. И ако се установи наличието на подобен семеен исторически разказ до каква степен той е свързан с учебниците и с начина на преподаване.

.....